

Regioburgemeester

Sinds de invoering van de nationale politie op 1 januari 2013, telt Nederland 10 regioburgemeesters. Elke regioburgemeester is het bestuurlijke aanspreekpunt in de regionale eenheden, zowel voor de minister van VenJ als voor de andere burgemeesters. De rol van de regioburgemeester is divers. Hij is binnen de regionale eenheid adviseur, initiator, coördinator en bemiddelaar, hij geeft zijn zienswijze en indien nodig 'hakt hij knopen door'. Voor deze rol heeft hij bevoegdheden, maar richting andere burgemeesters en hoofdofficier van justitie vervult hij de rol vooral op basis van natuurlijk gezag. Of het nu gaat om het opstellen en vaststellen van het regionale beleidsplan of om het interveniëren bij onderlinge capaciteitsdiscussies tussen burgemeesters; de regioburgemeester (en niet de regionale politiefchef) is de functionaris die in positie is om bestuurlijk te acteren en 'knopen door te hakken'. De wettelijke basis is hiervoor niet alleen art. 39, maar tevens art. 56 van de Politiewet 2012.

De regioburgemeester wordt voor 4 jaar aangewezen door de minister op aanbeveling van de overige burgemeesters in de regio. Momenteel zijn de burgemeesters van de gemeenten Amsterdam, Groningen, Maastricht, Nijmegen, Haarlem, Utrecht, Tilburg, Den Haag, Eindhoven en Rotterdam de regioburgemeesters. De regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie overleggen regelmatig met de politiefchef van een regionale eenheid.

De regioburgemeester legt over de uitoefening van zijn taken op grond van de wet verantwoording af aan de overige burgemeesters van de gemeenten in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert. In dit gebied kunnen de burgemeesters van de gemeenten gezamenlijk de minister verzoeken de regioburgemeester van zijn functie te ontheffen.

Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (voorheen: Artikel 19-overleg)

Ten minste viermaal per jaar voert de minister overleg met de regioburgemeesters en de voorzitter van het College van PG's over het beheer van en de taakuitvoering door de politie. Bij dit overleg zijn ook 2 burgemeesters aangesloten van gemeenten met minder dan 100.000 inwoners. Deze worden aangewezen door de minister op voordracht van de VNG.

In het overleg wordt in elk geval gesproken over:

- a. de inrichting van de politie;
- b. de landelijke beleidsdoelstellingen;
- c. de verdeling van sterkte;
- d. het ontwerp van de begroting en het ontwerp van de meerjarenraming, het ontwerp van de jaarrekening, het ontwerp van het beheersplan en het jaarverslag;
- e. de benoeming van de leden van de leiding van de politie;
- f. voorstellen van wet, ontwerpen van algemene maatregel van bestuur en ontwerpen van ministeriële regeling die geheel of voor een belangrijk deel betrekking hebben op de taakuitvoering door en het beheer ten aanzien van de politie.

Daarnaast wordt in dit overleg gesproken over bredere veiligheidsthema's, daar waar het de taakuitvoering van de politie betreft.

Regioburgemeester en Landelijke doelstellingen

- De minister stelt tenminste eenmaal in de vier jaar landelijke beleidsdoelstellingen vast voor de politie, gehoord de regioburgemeesters en de voorzitter van het College van PG's (art. 18). Deze worden door de minister vertaald in doelstellingen per eenheid. Ook deze doelstellingen per eenheid worden weer voorgelegd aan de regioburgemeesters die voordat hij de reactie van de regio geeft, alle burgemeesters in de regio moet horen (art. 20).
- De regioburgemeester is verantwoordelijk voor het opnemen van de landelijke beleidsdoelstellingen in het regionaal beleidsplan. Indien de minister van mening is dat de landelijke beleidsdoelstellingen onvoldoende in het beleidsplan zijn opgenomen dan kan hij de regioburgemeester een aanwijzing geven.

Regioburgemeester en Regionaal beleidsplan

- Via het regionale beleidsplan wordt gestuurd op de prioriteiten en doelstellingen voor de regionale eenheid. Verder verdelen de burgemeesters en de hoofdofficier van justitie in het regionaal beleidsplan de beschikbare operationele sterkte over de onderdelen van de regionale eenheid. Het beleidsplan wordt opgesteld door de regioburgemeester en wordt ter vaststelling voorgelegd aan alle burgemeesters en de hoofdofficier in de regio. Indien er geen overeenstemming wordt bereikt over het plan dan stelt de regioburgemeester in overeenstemming met de hoofdofficier het plan vast. Dezelfde procedure geldt voor het jaarverslag.
- De regionale beleidsplannen zijn bedoeld voor een periode van 4 jaar. Jaarlijkse herijking is natuurlijk mogelijk. De cyclus van de regionale beleidsplannen wordt gekoppeld aan het ritme van de gemeenteraadsverkiezingen. Verandering van de regionale/bovenlokale en/of landelijke doelstellingen van de politie leiden tot bijstelling van de plannen.
- De regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie overleggen regelmatig met de politiechef over de uitvoering van het beleidsplan.

Regioburgemeester en Verdeling politiecapaciteit

- Politiecapaciteit is per definitie schaars. Het is daarom van belang dat het gezag zich rekenschap geeft van de mogelijkheden die de politie heeft om haar opdracht uit te voeren. Er kan echter een situatie ontstaan dat er problemen zijn die extra politiecapaciteit vergen boven de beschikbare capaciteit. De lokale politiechef heeft hierin een belangrijke adviserende rol.
- Indien de capaciteit tekortschiet, dan zal dit eerst op districtsniveau en vervolgens op regionaal niveau worden opgelost. Het werken met flexibele capaciteit op districtsniveau maakt het in principe mogelijk dit binnen districtsverband op te lossen. De inzet van deze capaciteit vindt plaats in opdracht van het gezag.
- Indien de betreffende gezagsdragers er onderling niet uitkomen, heeft de regioburgemeester een bemiddelende rol. De inzet van de regioburgemeester in deze fase is er op gericht binnen de regionale eenheid een oplossing te vinden. Herschikking

van capaciteit binnen de regionale eenheid is aan de gezagsdragers, met een aan het regionale beleidsplan verbonden bijzondere - beslissende - rol voor de regioburgemeester en de hoofdofficier van justitie.

- Mocht het niet lukken om binnen de regionale eenheid een oplossing te vinden voor de behoefte aan extra capaciteit, dan kan de burgemeester of hoofdofficier van justitie een verzoek om bijstand indienen bij de korpschef. De regioburgemeester dient hier vooraf zijn zienswijze op te geven (behoudens in spoedeisende gevallen; art. 56). De korpschef moet aan deze zienswijze uitvoering te geven. Kan of wil de korpschef het verzoek om zwaarwegende redenen niet honoreren, dan kan de burgemeester of hoofdofficier van justitie beroep instellen bij de minister. Deze kan de korpschef een aanwijzing geven. Op deze wijze is ook bijstandsverlening, net als alle andere inzet van de politie, altijd uiteindelijk een bestuurlijke beslissing en geen besluit van de politie zelf.

Bronnen:

- Politiewet 2012 en memorie van toelichting (kamerstuk 30880).
- Notitie Sturing zoals vastgesteld op de zgn. Wassenaarse conferentie d.d. 21 november 2011. In deze notitie zijn afspraken vastgelegd over de rol van het gezag, de gezagsdriehoek, de regioburgemeester en de minister van V&J. Deze afspraken zijn ook aan de Tweede en Eerste Kamer toegestuurd in het kader van de behandeling van de wet en zijn tevens opgenomen in het inrichtingsplan van de nationale politie.